

Q. D. B. F.
AVSPICIIS RECTORIS MAGNIFICENTISSIMI
SERENISS. PRINCIPIS REGI
FRIDERICI AVGVSTI
DE
NVMERO' ORDI
NEQVE FILIORVM
NOACHI
ex Chronologia & Genealogia Biblica,
P R A E S E S
M. JOANNES GVILELMVS
S P E C N E R V S
BARVTHO - FRANCVS
S S. THEOL. STVD.
D. III. Iduum Mart. A. R. S. M D C C X V I I .
Postmeridiem
IN AUDITORIO PHILOSOPHICO
publice disputabit,
RESPONDENTE
IOANNE DAVIDE OPELIO,
BARVTHO - FRANCO,
S S. THEOL. STVD.

VITBERGAE Typis CHRISTIANI SCHROEDERI Acad. Typ.

Coll. diss. A
115, 38

a. CXV. 38.

DISSE^TATI^O
DE
NUMERO ORDINEQVE FILIORVM NOACHI,
ex Chronologia & Genealogia Biblica.

Vanta rerum dignitate, tanta disciplinorum, quae undiquaque obseruantur, uarietate, excellunt diuinorum literarum monumenta. Saepe hinc multumque mirari soleo, summam illam Dei immortalis sapientiam, cui placuit, non tantum grauissima coelestis scientiae capita, sed et mirificam rerum humanarum cognitionem † in iisdem pertractati. Hinc obstupesto, planeque detecto, doctum ceteroquin uirum, *Anglum Politianum*, qui tempus, quod diuinis litteris dederat, impie deplorauit, atque hac de ratione grauissimo poenitendi dolore saepius angebatur. Quod utinam multi hodierno die in animum demitterent, discerentque, nihil perinde atque easdem, uel ad perlustrandum iucundius, uel ad utilitatem promouendam efficacius, uel denique ad cognitionem augendam, opportunius reperi. Hacc, ut ita sentiantur, auctor est ipse omnis et sapientiae, et sanctitatis Doctor, qui cum in terris carne tectus uersaretur, eas studiose perlegendas, reuerenterque inquirendas, seuerissime commendauit. Nemo itaque mirabitur, praesens nobis differendi argumentum, de numero ordineque filiorum Noachi, ex Chronologia et Genealogia Biblica, conscribendum, publiceque tuendum placuisse. Quod, ut rite persequamur, dabimus operam, ut omnia, rationis pariter,

A 2

Scri-

† *Egrogie de hoc argumento differuit uir celeberrimus, Jo. Braunius in Sel. S. L. V. Exercit. III. de elegantia Stylis Hebreorum F. T. p. 647.*

Scripturaeque sacrae regula metiamur, eaque euitemus,
quae diuinæ ueritati ullo demum modo aduersantur.
Sit itaque

PROPOS. I.

Neque numerus filiorum Noachi, neque ordo
corundem, ita prorsus dubius uexatusque est, ut
eundem certo definire nequeamus.

§. I.

Procul dubio Deo immortali placuit, diuino uiro,
Noacho, tempore tam afflito, lugubrique uxorem dare,
uitae fortunaeque comitem, quae saeculi molestias ac
taedia sua consuetudine leniret, tantaque fide res leua-
ret aduersas, quanta comitate secundas ornaret. Hoc
enim orbi terrarum intererat, ut mirandam connubii
dulcedinem expertus, filios ex eadem procrearet, ho-
minumque interitum, conseruata stirpis successione, de-
clinaret. Debuit certe orbi hanc spem, debuit omnino
eidem filios posterosque, ut uitae suae memoriam ibi
postea relinqueret, ubi amplius ipse non futurus, corpo-
ris plane uinculis relaxatus. Hos etiam uir sanctissimus
diuino quodam munere, ante funestissimam orbis delen-
di ruinam assecutus est, ad quos et hereditas paternae
laudis, ac uirtutum imitatio pertinebat.

§. II.

Jam uero de numero ordineque eorum pauca dicenda
erunt, ne quid temere a nobis praetermissum esse uidea-
tur. Per numerum nihil aliud indicare animus est, quam
quot eorum fuerint, utrum plures aut pauciores, quam tres
unquam extiterint. Quid per ordinem intelligendum
sit, quisque facile uidet, nec operaे pretium est, ut mul-
tum copioseque describatur. Constat certe inter omnes

maxi-

maxime in eo uersari, quando partes, resque inter se diuersae, ita disponuntur, ut sua quibuscumque loca rite tribuantur. Nobis in praesenti demonstrare sufficiat, uariantium numerandi ordinem in diuino codice obseruari. Vel enim liberi eo ordine, quo nati sunt, recensentur, uel, qui dignitate ceteros antecellunt, primo loco ponuntur, uel denique eiusdem nomen ultimum locum obtinet, siue natu primus, siue amplitudine aliis aut praestantior, aut inferior fuerit. Testes, quibus nitor, plurimos habeo, qui diuinis literas studio singulari pariter, ac indefesso legerunt, easdemque pie eruditque explarunt.

§. III.

Vtrum autem *numerus ordoque filiorum Noachi* certo definiri queat, inter multos eosdemque eruditos, ualde disceptatur. Nescio autem, quid in mentem uenerit nonnullis, qui tam dubiam sentiendi rationem ingrediuntur, ibi in primis, ubi praejudicata hominum opinio pondus habet, saepissimeque dominatur. Omnia in medio relinquenda esse contendunt, nec sibi pudori ducunt, eadem obscura, et difficultatibus implicata nominare. Quot itaque eorum fuerint, quoque ordine collocandi sint, aliis diiudicandum relinquunt, quod, ut putant, nonnisi feliciori quadam coniectura assequuntur. Taceo eos, qui Noachum, aliam, mortua prima, uxorem in matrimonio habuisse, sibi persuadere patiuntur. Neque referam, quod multi amplectuntur, et credunt, virum sanctissimum, plures liberos habuisse, eosdemque iam ante diluuium iterum decessisse. Quis autem non uidet, homines hisce dubiis, quae sibi mentis errore fingunt, libenter delectari, nec doctrinae operam dare, ut ipsis possint extorqueri.

A. 3

§. IV.

§. IV.

Ast non est, magnam, qua conflictemur, difficultatem timeamus, ubi perspecta Scripturae documenta rei euidentiam satis perspicueque eloquuntur. Nobis hinc incumbere uidetur, quot eorum fuerint, quoque in loco quisque collocandus sit, rationibus ueris, ac euidentibus comprobare. Nec sane difficile erit, quid dicturi sumus, ex utroque codice, ueteri nouoque, distincte commonestrare, decenterque confirmare. Quibus fiet, ut nequam quam ii simus, quorum animi dubiis uagentur, nec quid sequamur, unquam habeamus.

PROP. II.

Maximis, grauissimisque caussis ducti statuimus, Noachum et ante et post diluvium, non nisi tres filios, Semum, Chamum, Japhetumque habuisse.

§. I.

Haec dum confirmanda aggredimur, illos recordari conuenit, qui tam uarie de numero filiorum Noachi sentire solent, eoque ipso in uarias prorsus sententias distrahuntur. Miseret autem me hominum, qui leuibus plerumque, exiguisque sentiendi argumentis connituntur, inde opiniones oriantur necesse est, inuisae eruditis, et odiosae. Ac principio quidem miror, quid in mentem ueniat nonnullis, qui Noacho triginta filios natos esse certatim statuunt, defenduntque. Hac sententia *Berosus Annianus* delectatur, eosque in gigantes euasisse arbitratur, ac praecipue illos, qui ex matre *Titaea* nascebantur, *Titanas* appellauit. Reddit quoque sententiae suae rationem, Deum ipsi, pacto foedere, iussisse, ut liberos ulterius gignendo, hominum genus amplificaret, immortalitatem

tatem alat, ac de humanae progeniei propagatione bene
mereatur. Hocque virum integerrimum sancte obser-
uasse credit, ut sicut ceterarum virtutum, ita in primis ob-
sequii gloria ipsi relinquatur. Denique et ad hominum
paucitatem prouocat, quae cum eo tempore rebus huma-
nis interitum minaretur, posteros et ex semet ipso, et ex
sua familia nascendos requirebat. Quid praecipue de fi-
lio quodam, quem *Jonithum* appellant, auctore *Methodio*,
Scriptor Historiae Scholasticae prodit, ex uerbis satis su-
perque intelligi potest, quae hic allegare non poenitebit.
Centesimo anno, inquit, tertiae Chiliadis genuit Noa-
chus filium ad similitudinem suam, quem appellauit Jo-
nithum, trecentesimo anno largitus ei amplissima dona,
misit eum in terram Ethan: quam ille peruasit usque ad
mare orientis. Hic Jonithus accepit a Domino donum
sapientiae, et inuenit Astronomiam. Hic gigantem,
Nimrod decem cubitorum proceritate, et nepotem Sem,
ad se uenientem erudiuit, docuitque, quibus in locis re-
gnare deberet. Multa etiam praeuidit ac praedixit, in
primis autem de quatuor Monarchiarum ortu, quam pro-
phetiam multis post saeculis Daniel edidit. Nolo cu-
mulae fabulas, quae passim reperiuntur, ne chartarum
spatia, quibus circumscripti sumus, iisdem temere reple-
antur. Placeat modo, Neacho et ante, et post diluvium,
non nisi tres fuisse filios, paucis commonstrare.

§. II.

Non exiguo statim ponderis praefidio nostrae senten-
tiae argumentum confirmatur, Mosem, studiosum alias
terum gestarum interpretem, eorum nomina praeter con-
suetam scribendi rationem tacuisse. Deus sane immor-
talis pios probosque tanto prosequitur amore, ut uel co-
cum domina saepe multumque recordari soleat, atque ab
obli-

obliuione strenue vindicare. Esto autem, Sernus, Chamus, ac Japhetus, tres extiterint principes familiae, et potiores, reliquorum tamen memoriam, pro eo, ac par fuisset, breuiter adhibere debuisset. Nonne omnes Abrahami filios recenset, et ex Sara, et ex ancilla, et ex Cethura suscepitos, non contentus nominasse Isaacum solum, eius heredem, principemque posterorum. Certe, si aliorum Noachi liberorum nomina sigillatim litteris mandare nouisset, procul dubio saltem generatim alios genuisse dicaturus fuisset. Et quis quaeso est, qui negare posset, maxime et hoc sententiam nostram tueri, quod deinceps et liberorum posterorumque eorum nusquam fecerit mentionem.

§. III.

Pulcra sunt, et instituto nostro congruunt maxime, quae a Chrysostomo, † augustissimo illo coetus diuinioris Doctore grauius disputantur. Credit enim, differitque, virum sanctissimum Noachum, integri castique animi religione firmum, sero admodum, rugisque adeo senilibus notatum, uxorem duxisse, nuptiarumque solemnia celebrasse. Verba literis consignata, ordine, quo conscripsit, ita sequuntur: Οὐχ ἀπλῶς ἡμῖν ἡ θύμα γραφὴ καὶ τὸν καγὸν, καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐπεσημήνατο τῶν παίδων τῷ δικαίῳ ἀλλὰ καὶ ἐνθεῦθεν ἡμῖν λανθανόντως παραδηλώσαμεν τὸν πολλῆς αὐτῷ αἰρετῆς τὴν υπερβολήν. Ανωτέρω γάρ εἰπόσα, ὅτι Νῶε ἦν ἐτῶ πεντακοσίων, τότε ἐπήγαγε, καὶ ἐγένησε τρεῖς ψῆφος, διδάσκασα ἡμᾶς τῆς ἐγκρατείας αὐτῷ τὸ υπεράγουν μέγεθος, καὶ ὅτι πάντων τῶν Γότερντων αὐθεώπων Γοσάυτη ακρασία κακομένων, καὶ πάσης, ὡς εἰπεῖν, τῆς ἡλικίας ὅπι τὴν κακίαν αὐτομολησάσης κῆλ. Et paullo post: Εἴδες αὐγαπητὲ τῷ δικαίῳ τὴν υπερβάλλονταν ἐγκρύπτειαν, μὴ γάρ δὴ ἀπλῶς αὐτὰ παραδεράμωμεν, σὺλλα καὶ καγὸν ἐννοήσαντες ἐκεῖνον, καὶ τὴν κακίαν, τὴν κατὰ παντὸς τῷ τῷ

αὐθεώ-

† Homil. XXIV. in Gen. p. 241. 242. edit. Paris. A. M. DG XXXVI. excus.

ανθρώπων γένες δια τὴν πολλὴν ῥαιδυμίαν ἐκιπολάζεσσαι σκεπήσωμεν, πόστης ἦν αἴρετης καὶ Φιλοθέου γνώμης, εν τοστί μήκες χρόνος τῆς ἐπιθυμίας τὴν λύτραν χαλινῶσαν καὶ ἀπεναντίας τοῖς ἄλλοις ἀπαστιν ἐλθεῖν, καὶ μὴ μόνον τῆς μέζως αποχέσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς νενομισμένης, καὶ τῆς ἔξω τηγχανόσης ἐγκλημάτων. καὶ λ. Dixerunt in hanc sententiam multi, quos inter diuum *Lutherum* iure meritoque in praesenti nominamus. Praecclare enim existimat Noachum unquam uxorem ducturum fuisse, nisi aut a Patriarchis, aut ab angelo quodam monitus, uitae sociam sibi elegisset. Eo certo nonnulli cum *Chrysostomo* procedunt, ut sibi persuadeant, Noachum tres adeptum filios, de coelo monitum fuisse, ut usu matrimonii abstineret. Pias hasce cogitandi rationes data opera in medio relinquimus, neque tamen cognita perspectaque Noachi pietate, iis nullam prorsus fidem habendam esse, non perinde arbitramur, ac opinamur.

§. IV.

Ceterum quisque facile perspicit, ea, quae *Chrysostomus* ac *Lutherus*, uiri de coetu Dei meritissimi, sentiebant, non tam ad probandam, quam illustrandam sententiae nostrae rationem pertinere. Jam autem, uel nobis tacentibus, ipsae diuinæ litteræ loquuntur, eiusque, quod asseruimus, ueritatem longe perspectissimam tueantur. Deus enim immortalis totum, qua patuit, terrarum orbem, ad iram prouocatus, perditurus, aquisque deleturus, non potuit, quin Noachum, eiusque familiam, ab interitu uindicaret, salutisque periculo praesentissimo quam benigne liberaret. Hinc ipsi in mandatis dedit, ut ille non solum, uerum uniuersa quoque domus eius, arcam, quam suo nutu extruxerat, intraret, atque adeo funestissimam uitae perniciem quam felicissime euitaret. Hoc mandatum uir diuinus executus est perlibenter, conceptisque uerbis legitur,

B

tur,

eur, illum una cum uxore sua tribusque filiis Semmo, Chammo ac Japheto, eorumdemque coniugibus, arcam illam, tanquam uitae salutisque portum tutissimum, intrauisse. Non est itaque pluribus demonstretur aequa, ac numeratur, quot eorum fuerint, qui ad arcam confugerunt. Numerandi laborem non defugeremus, quo non sine uoluptatis sensu perfuncturi essemus, nisi iamdudum eum occupasset Petrus, sauctiori disciplina instructissimus. Suis enim, quas scripsit, Epistolis, diuinae iustitiae gloriam vindicaturus, octo tantum animas coelesti praesidio, ex periculo aquarum, communisque fati faucibus creptas, mundoque couseruatas, mirabundus numerauit. Quibus igitur perspectis cognitisque, uix ille rationis beneficio ueteretur, qui Noachum, tres tantum filios ante diluuium habuisse, praefracte negare uellet, et Scripturae sacrae auctoritatem aspernari.

§. V.

Atque cum hac ratione constare possit omnibus, quod Noachus non nisi tres filios ante diluuium habuerit, facile quoque erit, nec post terrarum cluviem plures genuisse, euidenter demonstrare. Quanta industriae contentionē Moses Patriarcharum familias consignauerit, ex communī singularique scribendi forma, quod *filios filiasque genuerint*, satis perspicueque paret. Testes sunt Adamus a) Sethus b) Enos c) Cenanus d) Mahaleel e) Jaredus f) Henochus g) Mathusalah b) ipse denique Lamechus Pater Noachi, quorum familias utroque prolis genere amplificateas solenni haec describendi formula sempiternae memoriae consecrauit, seraeque posteritati admirandas commendauit. Sed familiam liberosque Noachi descripturus

fine

---

a) Gen. V, 4. b) L.c.com.7. c) com.10. d) com.13. e) com.16.
f) com.19. g) com.22. b) com.26. i) com.30.

sine ullis uerborum ambagibus tres filios Semum, Chamum
atque Japhetum genuisse perhibet. Non certe consentaneum fuisset, tam sanctissimi integerrimique viri liberos,
si qui amplius fuissent, reticere, qui non casu, sed diuinis datis erant, ipsique adeo honori erant, ac dignitati.

§. VI.

Fateamur tamen necesse est, omnium optimis iustissimisque rationum praesidiis sententiam nostram fulcire, quod totus terrarum orbis per tres Noachi filios plane perfecteque sit propagatus. Terra enim tunc temporis per diluvii cladem desolata erat penitus, tantaque rerum omnium conuersio cunctos mortales, exceptis paucis, degremio amplexuque huius orbis auulsos, tumulo quasi condebat et inferebat. Quemadmodum itaque auspiciis mundi ex uno, genus omne hominum propagatum est usque ad miserum eius interitum: sic post diluvium, quasi novo rursus mundi principio, ex tribus his Noachi filiis omnis terra incolis cultoribusque erat augenda, et ad ho- diernum usque diem conseruanda. Certe, plures si Noachus filios habuisset, pari ratione aliquam terrarum partem ipsis occupandam colendamque tradere et debuissest et potuisset.

§. VII.

Denique non plane praetereuendum est, Noachum contum annorum interuallo a liberis gignendis cessauisse. Nam ut diuinae testantur literae, genuit vir hic sanctissimus Semum, Chamum ac Japhetum, cum annum haberet quingentesimum, orbis autem terrarum ad exitium interitumque vocabatur, cum sexcentorum spatium explorasset. Hisque ita se habentibus, uix quisquam nobis persuadebit, cum orbe renouato ac restituto, familiam de novo liberis auxisse. Sensum enim sine sensu tunc aetas

B. 2

eius

ius senescebat, corporeque tot tantisque laboribus, temporumque miseriis fatigato, ea certe, quae sibi nocitura videbantur, fugiebat. Tum demum uoluptatem aspernatur decrepita senectus, blanditiisque eius obsistunt incommoda, odiosa prorsus, ac uix numeranda. Vere M. Cicero † resistendum senectuti esse dixit, eiusque uitia diligentia compensanda: pugnandum, tanquam contra morbum, sic contra senectutem. Haec ceteraque eum procul dubio monuerunt, ut tranquillitatem sectaretur, ac dulci perpetuoque otio frueretur. Nec dubium, quin postea nihil ad sustinenda senectutis incommoda firmius duxerit, quam ut totum se Deo daret, in eaque sententia, animo a mundanis abducto, usque ad extremum uitae permaneret. Ea autem, quae a *Berofo Anniano* perhibentur, risum excitant, meritoque exploduntur. Refert autem, quod, cum Noachus iaceret ebrius, Chamus uirilia eius comprehenderit, carmenque Magicum tacite decantando, sterilem ipsum reddiderit. Haec itaque, quae de numero filiorum Noachi hactenus suut allata, sufficient, reliqua, quae de ordine eorum dicenda uidebuntur, paucis proseguemur.

PROPOS. III.

Ordinem horum trium Noachi filiorum hunc fuisse, Scriptura exigit, ut Japhet natu maximus, Sem medius, Cham minimus statuatur.

§. I.

Nihil certe incommodi huic sententiae importabitur, a quisunque demum nobis occurratur. Multi enim consilium mutandi ordinem pertimescunt, quo Scriptura eos saepius*

collo-

† *Libr. de Senect. cap. XI.* * *Sex omnino loca in Scriptura Sacra occurunt, quibus ordo hic seruat, nimirum Gen. V, 31. c. VI, 10. o. VII, 13. c. IX, 18. c. X, 1. 1. Paral. I, 4.*

collocavit. Alii eos ita locant: Sem, Japhet, Cham; nonnulli hunc esse oportere ordinem contendunt, ut primo Cham, deinde Sem, tum denique Japhet ponendus esse videatur. Nec, qui parum sapit, in opinione R. Eliezer, quam sibi de eorum ordine concipiebat, tuto acquiescit. Tres enim simul eodemque partu natos editosque esse affirmauit. Nos eum, quem laudauimus ordinem, defendemus, omni studio et contentione enitemur, ut ab omni dubitandi cura feliciter eluctemur.

§. II.

Sic itaque Japheto principatus honorem deferimus, ducque Scriptura Sacra, cmnium primo lucem hanc aspexisse, rebusque humanis interesse coepisse comprobamus. Argumentum, quo niti queamus locus Gen. X, 21. suppeditat, ubi Semus אֶחָד יִפְתַּח חֲנֹרֶל i. e. *frater Japeti maioris uere appellatur*. Quae uerba, ut per se clara, tamen non defunt, qui eadem uarie detorquent, et ad suam perducunt uoluntatem. Mētem Judaeorum, qua hunc locum explicant, interpretatur R. Sal. ben Melech in סָפַר חַכָּמָה יוֹפִי in afferitque: פְּנֵל נְקָמָת וּכְן כִּי יִסְתַּחַטְנָה כִּי שְׁנָמָת וּשְׁתִּיכְנַת h. e. magnus annis, et sic interpretantur Doctores nostri pia memoriae, quod Japet magnus fuerit inter fratres annis, alii uero dicunt, quod magnus fuerit excellentia et dignitate. Alii pro lubitu haec uerba interpretantur, adiectum quippe cum nomine priori construunt, uocesque אֶחָד יִפְתַּח חֲנֹרֶל frater Japeti maior uertendas esse opinantur.

§. III.

Sed linguae indeoles tenenda est, ratioque deber esse constituta accentuum, quam imperitum uulgs neglit ignoratque. Si enim isti in fontibus obseruantur, ex seruo Mercas nominis proprii יִפְתַּח luculentissime patet, quod cum sequente uoce חֲנֹרֶל construere debeamus. Namque accentus coniunctiuu, seu seruus, actu talis, semper et ubique uocem suam, quam occupat, cum sequenti uoce coniungit. Pluribus hoc persequi uellemus, nisi B. Weimarus † otia nobis fecisset, adiectum-

B 3

que

† vid. eius Vsum Accentuationis Biblicae pag. 62. 63.

que נָגָרְלַ cum posteriori nomine נָבָעַ construendum esse
rite demonstrasset. Hoc apprime intellexit magnus Religionis nostraræ interpres et instaurator *Lutherus*, eiusque uer-
sio laudanda est oppido, quam fontibus ipsisque adeo accen-
tibus metiri satagebat: *Sem Japhets des größern Bruder.*
Digna sunt, quae Irrigi, Doctor Theologus celeberrimus
in suis Bibliis Germ.ad h.l. obseruauit: *Großer Bruder*, edit.
pr. Witteberg. biß 1544. (Doch ist es in der ersten edit. der 5.
Bücher Mosis zu Ende so corrigiret: *Sem aber der Bruder*
Japhets des Größesten; und in der Straßburg. edit. 1530. stehet:
Sem aber der Bruder Japhet des Größern &c.) Et quid quae-
so est, quod nos impedit, quo minus Japhetum natu maximum
exitisse statuamus, cum Scriptura sacra ipsa eundem
ac suos liberos posterosque duobus in locis, sc. Gen.X,2. et
I.Paral.I,5. reliquis duobus fratribus posterisque anteponat?

§. IV.

Et ne longiores hoc loco simus, quam necesse est, expedit,
ut secundum Semum locum, quem nascendi ordo iure meritoque postulat, prompti assignemus. Ratio, qua ipsi locum
hunc vindicamus, certa est, optimeque explorata. Ipsi enim,
cum annum ageret centesimum Arphaxadus nascebatur, h.
e. anno aetatis Noachi sexcentesimo secundo. Constat au-
tem, diluvium anno Noachi sexcentesimo, ut diuinæ lite-
rae testantur, contigisse. Ex quo facile appareat, quod Noa-
chus Semum genuerit, cum annos haberet duos et quingen-
tos, biennioque post, quam primogenitum adeptus esset.
Quingentesimo enim anno demum filios ex uxore suscepis-
se, Moses manifeſte diligenterque pro more suo indicauit.
Semus itaque biennio iunior fuit fratre primogenito, hoc
est Japheto, qui et ideo maior appellatur, ut supra docebatur.

§. V.

Chamo autem ultimum relinquendum esse locum ex af-
tea disputatis ad abundantiam usque cognitum perspectum-
que esse poterit. Restat tamen, quod ordo postulat, ut asserti
rationem uero ualidoque argumento muniamus. Spem hoc
pro-

probandi, in quam adducimur, ostendunt diuinæ literæ, uimque confirmandi, quae rei caput est, magnam egregiamque pollicentur. Adeamus modo Genesin, capitisque, quod ordine nonum est, comma quartum et uigesimum euoluimus, certe Chamum filium Noachi expressis רַקְטָן uocari, experiemur. Evidem nos non latere fatemur, multos anticipati contentionē distractos de genuina huius dicti interpretatione disputare. Sunt quidam, qui suam opinionem defensuri ideo paruum dici credunt, non quod talis fuerit aetate, sed dignitate, adeoque contemptior ceteris, ac minus aestimatus. Nec celare possumus mentem R. Jacobi Abendanae a uera interpretandi ratione prorsus esse alienam. Suffigendi enim particulam, quae uerbo ebraeo בָּנָו apposita est, ad nepotem eius, Canaanum refert, et in זָקְנָה quod R. Sal. ben Melech adiecit, ita dicit: כָּנֵי כָּנוֹ טָבָּא מִכְלָל יוֹסֵי בָּנָו i.e. *Suffixum in uoce spectat ad Cham, qui a Canaanus fuit filius eius parvus, Chamus autem non fuit filius parvus Noachi.* Sed si ipsam Historiam, ea- que omnia, quae inter se cohaerent paullo acrius contem- plemur, perspiciemus certe, uereque edocebimus, quod ipsa Scriptura Sacra hanc litem dirimat, suamque auctoritatem, quam aspernari religio uetat, interponat. Chamus scilicet tunc temporis pietatis oblitus, filii obsequentis ac pii offi- cia, nescio quo proiectae libidinis impetu raptus, deserebat. Cum enim patrem eius, uino oneratum, arctior complectere- tur somnus, nudatumque adeo ipsum iacere uideret Cha- mus, fibi temperare non potuit, quin ea, quae natura tecta esse uoluit, detecta relinqueret, magnaue cum uoluptate intueretur. Pater itaque somno solutus, indignatus est ue- hementissime, cum experiretur, quid commiserit בָּנָו רַקְטָן filius eius parvus. Atque eundem ipsum Chamum fuisse, qui tale scelus in patrem perpetrauit, ad abundantiam usque est ostensum. Eodem nomine, Benjamin, quem na- tu minimum filiorum Jacobi fuisse constat, insignitur, pari- que ratione רַקְטָן in Scripturis † nominatur. Nostraे huic

senten-

---

† Observauit B.D.Pfeifferus, quod uox רַקְטָן nelעֲזָר in singula-

sententiae praeter ceteros plurimos assentitur celebris, apprimeque doctus Jurieu,* qui Chamum sub Melchizedeci nomine latere speciose ostensurus asserit : *Après ces remarques il ne nous reste plus, qu'à dire, que ce Melchisedec, qui habitoit dans la terre de Canaan, et oit le 3me des enfens de Noé, et le Patriarche de Cananéens.*

§. VI.

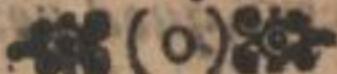
Denique in speim erigimus optimam, haec omnium plenissime, re ad calculos uocata, confirmandi, quo scrupulus, qui multos pungat, ex animis euellatur. Atque idem eo Iubentius Lectori beneuolo, hac, quam coram cernit, tabula, intuendum exhibemus, cum fundamenti rationes, quas annorum temporumque series moderatur, multo exploratissimas habeamus.

A.M. Ante N.C.

15947	Adam	Gen. I, 27.
1303818	Seth	Gen. V, 3.
2353213	Enos	- V, 6.
3253623	Cenaan	- - 9.
3953553	Mahaleel	- - 12.
4603488	Jared	- - 15.
6223326	Henoch	- - 18.
6873261	Mathusalah	- - 21.
8743074	Lamech	- - 25.
10562892	Noach	- - 28.
15562392	Japhet	- - 31.
15582390	Sem	Gen. X. 21.

Plura adiiceremus, quae ad praesens institutum pertinere uiderentur, nisi chartarum spatio, quod ordo sapientissimus constitutum esse uoluit, arceremur. Forsan autem acceptam plura differendi occasionem dies ille offeret, quo in arenam descensuri, consueto disputandi certamine defungemur.

ri et absoluto (i.e. non sequente 12) de aetate usurpata, semper inferni natu minimum. Loca potiora haec sunt : Gen. XXVII, 15. 42. XXIX, 16. XLII, 13. 15. XLIV, 12. 20. XLIX, 14. 1. Sam. XIV, 49. XVI, 11. XVII, 14. Jud. XV, 2. 1. Paml. XXIV, 31. 2. Paml. XXII, 1. etc. in Dub. Vex. Cent. I. Loc. XX. p. 58. * Dans l'Histoire Critique P. I. Chap. X. p. 71.

Coll. oliss. A. 115, misc. 38